

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

ရေမြုပ်ခံစပါးမျိုးများအကြောင်း

ဦးတိုးမင်း၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး

စပါးသီးနှံဌာနခွဲ

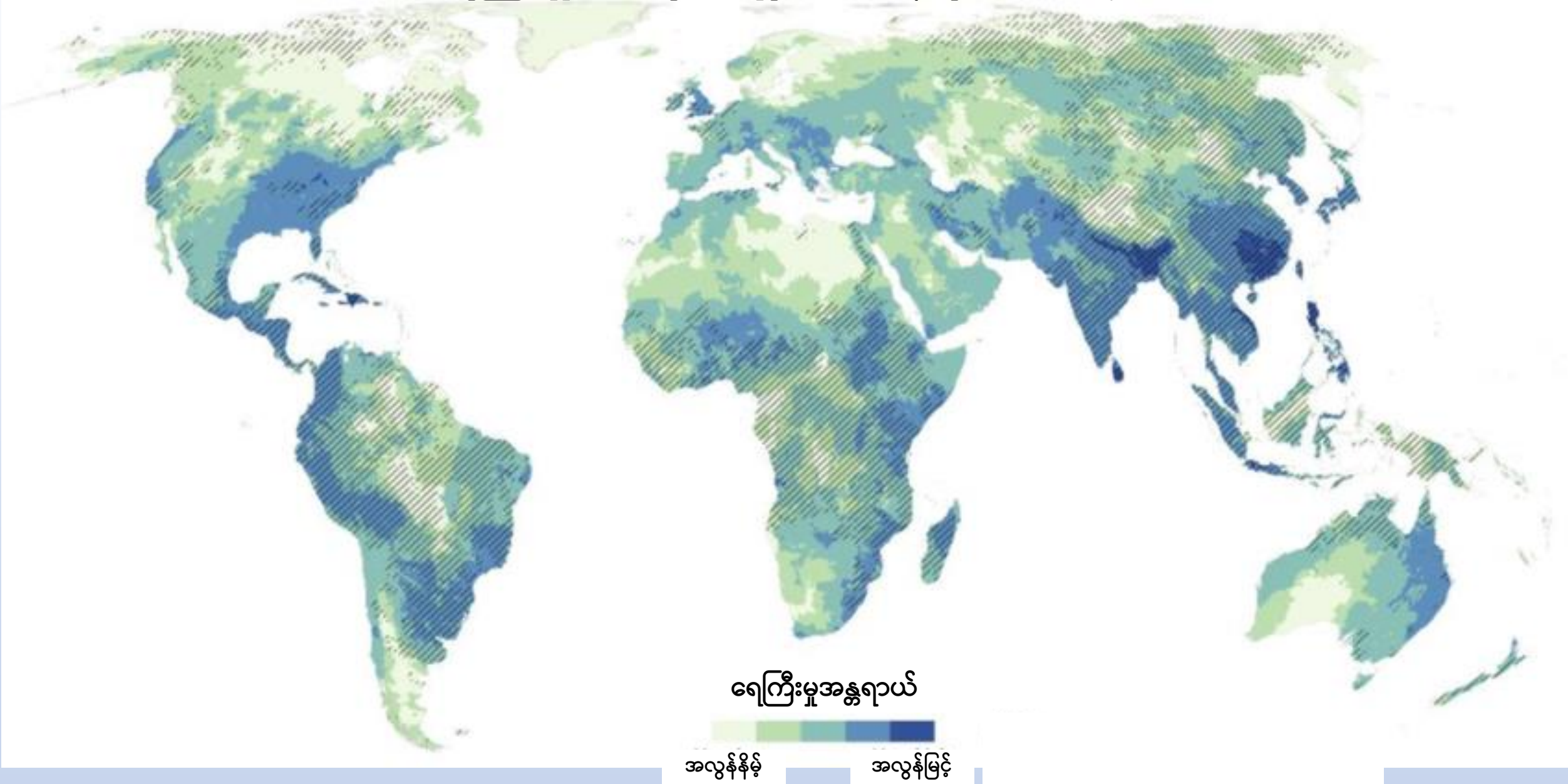
စပါးသီးနှံဌာနခွဲ၏ ရည်မှန်းချက်

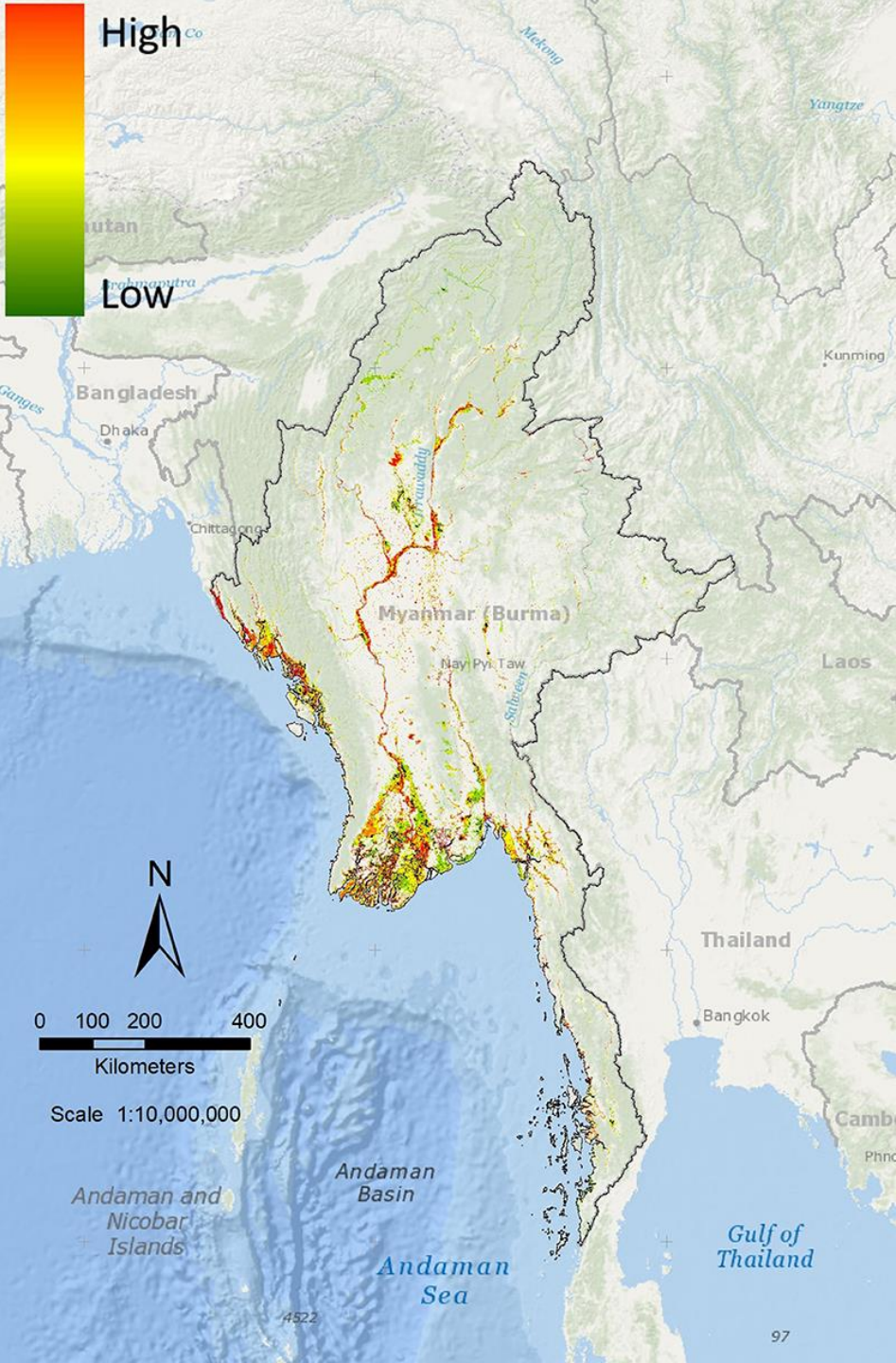

ပြည်သူများ၏စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံ၍ တောင်သူများဝင်ငွေတိုးတက်ကာ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်ရရှိမှုမှသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဈေးကွက်တွင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသော ဆန်စပါးကဏ္ဍပေါ်ထွန်းလာရေး

ရေကြီးမှုအန္တရာယ်ရှိသောနေရာဒေသများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုအန္တရာယ် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသော နေရာဒေသများ

- ❑ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် ကမ်းရိုးတန်းဒေသများတွင် အန္တရာယ် အမြင့်မားဆုံးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။
- ❑ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတဝှမ်း မြစ်ကမ်းပါးဒေသများတွင် အန္တရာယ်ပိုများ ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- ❑ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းတွင် ချောင်းရေနှင့် မြစ်ရေမြင့်တက်မှုကြောင့် အန္တရာယ် မြင့်မားမှုကို အထူးသတိပြုရမည်ဖြစ်သည်။
- ❑ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းနှင့် အနောက်ပိုင်းများတွင် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှု နည်းပါးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နေသော နိုင်ငံဖြစ်ပြီး စပါးသီးနှံကို ပြည်တွင်းစားသုံးမှုနှင့် ပြည်ပသို့တင်ပို့ရန်အတွက် အလေးထားစိုက်ပျိုးနေရဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၂၃-၂၀၂၄ ခုနှစ်

၂၀၂၄-၂၀၂၅ ခုနှစ် (ဧည့်သည်လက်မှတ်အထိ)

မိုးစပါးစိုက်ဧက

- ၁၄,၉၉၇,၄၇၅

၁၀,၂၁၂,၆၀၅

ရေကြီးနစ်မြုပ်ဖြစ်ပေါ်မှုဧက

- ၅၅၀,၉၇၁

၁,၁၁၆,၉၅၀

ရေကြီးနစ်မြုပ်ဖြစ်ပေါ်မှုဒေသ

- နေပြည်တော်၊ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ စစ်ကိုင်း၊ တနင်္သာရီ၊ ပဲခူး၊ မကွေး၊ မန္တလေး၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရန်ကုန်၊ ရှမ်း၊ ဧရာဝတီ

နေပြည်တော်၊ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ စစ်ကိုင်း၊ တနင်္သာရီ၊ ပဲခူး၊ မကွေး၊ မွန်၊ ရန်ကုန်၊ ရှမ်း၊ ဧရာဝတီ

ရေမြုပ်ခံစပါးမျိုးစိုက်ပျိုးမှုဧက

- ၈၁,၅၈၂ (စုစုပေါင်းမိုးစပါး၏ ၀.၅၄ %)

၇၆,၂၀၆ (စုစုပေါင်းမိုးစပါး၏ ၀.၇၅ %)

ရေမြုပ်ခံစပါးမျိုးစိုက်ပျိုးသည့်ဒေသ

- ကရင်၊ တနင်္သာရီ၊ ပဲခူး၊ ဧရာဝတီ

ပဲခူး၊ ရန်ကုန်၊ ဧရာဝတီ

စိုက်ပျိုးသည့်ရေမြုပ်ခံစပါးမျိုး

- ရေမြုပ်ခံ-၁၊ ရေမြုပ်ခံ-၂

ရေမြုပ်ခံ-၁၊ ရေမြုပ်ခံ-၂၊ ရေမြုပ်ခံ-၃

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ရေကြီးနစ်မြုပ်နေသော မိုးစပါးစိုက်ခင်းများ

ရောဝတီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ရေကြီးနစ်မြုပ်နေသော မိုးစပါးစိုက်ခင်းများ

၂၀၂၃ ခုနှစ် နှင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ်တို့၏ ဇူလိုင်လကုန်အထိ မိုးရွာသွန်းမှုအခြေအနေ နှိုင်းယှဉ်ချက်

စဉ်	တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်	မိုးရွာသွန်းမှု (ဇူလိုင်လကုန်အထိ)					
		၂၀၂၃ခုနှစ်		၂၀၂၄ခုနှစ်		နှိုင်းယှဉ်ချက်	
		ရွာရက်	လက်မ	ရွာရက်	လက်မ	ရွာရက်	လက်မ
၁	နေပြည်တော်	၂၉	၁၃.၁၁	၄၂	၂၂.၃၂	၁၃	၉.၂၁
၂	ကချင်	၅၆	၄၈.၅၄	၅၃	၄၁.၄၂	-၃	-၇.၁၂
၃	ကယား	၁၈	၉.၉၈	၀	၀.၀၀	-၁၈	-၉.၉၈
၄	ကရင်	၆၂	၆၂.၃၆	၄၉	၆၁.၂၂	-၁၃	-၁.၁၄
၅	ချင်း	၃၁	၂၂.၂၁	၄၃	၃၂.၂၇	၁၂	၁၀.၀၆
၆	စစ်ကိုင်း	၃၁	၂၅.၉၈	၂၅	၂၀.၅၂	-၆	-၅.၄၆
၇	တနင်္သာရီ	၇၁	၉၁.၃၅	၇၂	၁၀၂.၁၁	၁	၁၀.၇၆
၈	ပဲခူး	၄၅	၃၂.၅၃	၅၅	၄၅.၂၁	၁၀	၁၂.၆၈
၉	မကွေး	၂၁	၁၉.၁၅	၂၄	၁၁.၄၀	၃	-၇.၇၅
၁၀	မန္တလေး	၂၆	၁၈.၇၃	၁၈	၁၀.၂၁	-၈	-၈.၅၂
၁၁	မွန်	၇၂	၁၁၁.၀၆	၆၈	၁၁၈.၄၄	-၄	၇.၃၈
၁၂	ရခိုင်	၅၅	၆၀.၁၃	၄၂	၈၃.၈၂	-၁၃	၂၃.၆၉
၁၃	ရန်ကုန်	၅၉	၅၆.၉၁	၆၁	၄၇.၆၄	၂	-၉.၂၇
၁၄	ရှမ်း	၄၂	၂၃.၄၉	၂၇	၂၄.၂၄	-၁၅	၀.၇၅
၁၅	ဧရာဝတီ	၅၄	၄၄.၇၈	၅၈	၅၈.၄၄	၄	၁၃.၆၆
	ပြည်ထောင်စုချုပ်	၄၅	၄၂.၆၉	၄၃	၄၅.၂၈	-၂	၂.၅၉

မှတ်ချက်။ ၂၀၂၄ခုနှစ် ကယားပြည်နယ်မိုးရေချိန်မရရှိပါ။

ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုကြောင့် ပျက်စီးသော လယ်ယာမြေများ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရာတွင် လိုက်နာရမည့်အချက်များ

(က) အရန်မျိုးစပါး/အရန်ပျိုးရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

၁။ နှစ်စဉ်ရေကြီးနစ်မြုပ်တတ်သည့် နေရာများတွင် သက်တမ်းတို အရန်မျိုးများ ကြိုတင်စုဆောင်းခြင်း၊ ကုန်းမြင့်ပိုင်းများတွင် အရန် ပျိုးများစုပေါင်းကြိုတင်ပျိုးထောင်ထားခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ပါ။

သက်လတ်သက်တမ်းတို အထွက်ကောင်းစပါးမျိုးများ

(မနောသုခ၊ ဆင်းသုခ၊ ဆင်းသွယ်လတ်၊ သီးထပ်ရင်၊ ရွှေသွယ်ရင်၊ IR-747၊ ရက်(၉၀)၊ ဆင်းနွယ်ရင်၊ ပြည်မြန်မာစိန်၊ ရတနာတိုး၊ နံ့ကောက်၊ သုခရင်)

၂။ ရေကြီးကာလ (၁၀-၁၄)ရက်ခန့် နစ်မြုပ်ပျက်စီးသည့် လယ်များအတွက် သက်တမ်းတိုမျိုးများဖြင့် တိုက်ရိုက် အစေ့ချစပါးစိုက်နည်း (သို့) ကြဲပက်စိုက်ပျိုးနည်းဖြင့် စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ တစ်ဧက မျိုးသန့် (၁) တင်းသာ အသုံးပြု စိုက်ပျိုးရပါမည်။

၃။ ရေကြီးကာလ(၁၄-၃၀)ရက်အထက် ကြာရှည်သောဒေသများဖြစ်ပါက ရေမကျသေးသည့်အချိန် ရေလွတ်သည့် ကုန်းမြေများတွင် သက်တမ်းတိုအရန်ပျိုးများကြိုတင်ပျိုးထောင်ထားရန် လိုပါသည်။

အရန်ပျိုးထောင်နိုင်သည့်နည်းစနစ်များ

- ပျိုးဖျာလိတ်(သို့)ခေတ်သစ်ပျိုးထောင်နည်း(Dapog)
- ဘောင်ပျိုးနည်း (Raised Bed)
- အခြောက်ပျိုးထောင်နည်း(SRI, Tray)

၄။ ရေကြီးနစ်မြုပ်ခြင်းမရှိသည့် ကြဲခင်းများကို ခင်းပြတ်နှုတ်၍ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် စိုက်ချိန် နောက်ကျခြင်းကို အစားထိုး ကုစားနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ကြဲခင်းများမှ ထူထပ်စွာပေါက်နေသော ကောက်ပင် များကို (၆)လက်မခြား ချန်ပြီး ကျန်အပင်များကို စနစ်တကျ သားခွဲ၍လည်း စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။

၅။ ရေကြီးနစ်မြုပ်ခြင်းမရှိသည့် (၃၀-၄၀)ရက်သားရှိ သားတက် (၄-၅)ပင်ပွားနေသော စပါးစိုက်ခင်းများကို စနစ်တကျ ချက်ချင်းနှုတ်ချက်ချင်းစိုက်နည်းဖြင့်လည်း ယင်းစိုက်ခင်းတစ်ဧက မှ (၅-၆) ဧက ပွားများစိုက်ပျိုး နိုင်ပါသည်။ (မှတ်ချက်- သက်လတ်မျိုး (၁၂၀-၁၄၅)ရက်ရှိ စိုက်ခင်းများကို ရွေးချယ်ပါ)

၆။ ထိခိုက်မှုအဆင့်တွင် စပါးခင်းအား ပြန်လည်ပြုစု ထိန်းသိမ်းပါ။ သားတက်ခွဲ၍ ကောက်ပင်ဖာခြင်းပြုလုပ်ပါ။ ပျက်စီးမှုအဆင့်တွင် ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရန်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေပြင်ခြင်း

- ၁။ ပင်ကြွင်းပင်ကျန်များ ကောင်းစွာဆွေးမြေ့ရန် စက်ထွန်အသုံးပြု၍ ကြမ်းရိုက်မြေညှိကာ စိုက်ခင်းမြေပြင်ထားရမည်။
- ၂။ ရေကြီးနစ်မြုပ်ပြီး ပြန်ပေါ်လာသည့်လယ်များတွင် မြေဆီလွှာကောင်းမွန်ရန် မြေခံတွင် ကျောက်မှုန့်၊ သဘာဝမြေဩဇာ (သို့) စက်ဖွဲပြာ ထည့်သွင်းပေးရမည်။
- ၃။ စိုက်ခင်းမြေပြင်ရာတွင် စိမ့်မြောင်းပတ်မြောင်းများ ပြုလုပ်ထားရမည်။ ကန်သင်းကောင်းမွန်စွာပြုပြင်ရန်လိုသည်။

(ဂ) ကြဲပက်ခြင်း(သို့)စိုက်ပျိုးခြင်း

- ၁။ ကြဲပက်စိုက်ပျိုးရန်အတွက် စာပါးစပ်ပြု အနေအထား မျိုးညှောက်ဖောက်ထားသော မျိုးစပါးကို အသုံးပြုကြဲပက်ပါ။
- ၂။ ကြဲပက်ပြီး (၃-၅) ရက်အတွင်း ကြက်၊ ငှက်နှင့် ကြွက် ဖျက်ဆီးမှုအား ကြိုတင်ကာကွယ်ထားရန်လိုပါသည်။
- ၃။ ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးသည့်အခင်းများတွင် ကောက်စိုက်သမအင်အားသုံး၍ အချိန်မီပြန်လည်စိုက်ပျိုးရမည်ဖြစ်သည်။
- ၄။ ပျိုးဗန်းများဖြင့် ပျိုးထောင်ထားပါက စိုက်ချိန်မီရန်အတွက် ကောက်စိုက်စက်အသုံးပြုစိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။

(ဃ) အပင်ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း

- ၁။ ပေါင်းလိုက်တမန်းနှိုးကိရိယာ(သို့) လက်ပေါင်းလိုက်ခြင်းဖြင့် ပေါင်းမြက်ကင်းစင်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်လိုပါသည်။
- ၂။ တစ်ဧကအတွက် ပုလဲခါတ်မြေဩဇာ(၅၀ကီလို)(၁)အိတ်နှင့် နွားချေးဆွေး(သို့) မြေဆွေး(၃)အိတ်ကို ပင်ပွားထွက်ချိန်၊ ဖုံးတုံးလုံးတုံးအချိန် နှင့်ပန်းမပွင့်မီအချိန်တို့တွင် (၃)ကြိမ်ခွဲပြီး ကောင်းစွာရောစပ်၍ထည့်သွင်းပေးရမည်။ ကျောက်မှုန့် မြေဩဇာကို မြေပြင် ချိန်တွင် ၁၁၂ပေါင်/ဧက နှုန်း ထည့်သွင်းပေးရန်လိုအပ်သည်။

ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုကြောင့် ထိခိုက်သောလယ်ယာမြေများပြုစုထိန်းသိမ်းရာတွင် လိုက်နာရမည့်အချက်များ

- ၁။ ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုဒဏ် ကြာရှည်ခံရသည့် စပါးခင်းများမှာ ရေကြောင့် အပင်အရပ်ရှည်ထွက်၍ အပင်ပျော့နေသဖြင့် ရေပြန်ကျ ချိန်တွင် အပင်ယိုခင်းမှုနည်းစေရန် ကန်သင်းအတွင်းရေကို ထိန်း ၍ တဖြည်းဖြည်းချင်း လျှော့ချပေးပါ။
- ၂။ အပင်ပွားစည်းချိန်ကျန်ရှိသည့် စပါးခင်းများတွင် ပင်ပွားထွက် ရှိမှုကောင်းမွန်စေရန် ရေပြောင်အောင်ထုတ်ထားပေးပါ။
- ၃။ ကောက်ပင်ကြဲသွားလျှင် ကောက်ပင်စိပ်သည့်နေရာမှ ပြန်နှုတ်၍ ပင်သေပင်ပျောက်နေရာများသို့ ကောက်ပင်ဖာပေးပါ။
- ၄။ ကောက်ပင်လှန်နိုင်မှု အားကောင်းစေရန် ရေထုတ်ပေးခြင်း၊ ကျောက်မှုန့် Gypsum (၁၁၂) ပေါင်/ဧက ကြဲပက်ခြင်းပြုလုပ် ပေးရန် လိုပါသည်။ အပင်လှန်ပြီးချိန်တွင် ယူရီးယားဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ကွန်ပေါင်းဓါတ်မြေဩဇာကို (၁:၁) နှုန်းဖြင့် တစ်ဧက လျှင် (၅၆)ပေါင်နှုန်း ထည့်သွင်းပါ။
- ၅။ စပါးပင်အနှံ့လောင်းဖြစ်တည်ချိန်တွင် တစ်ဧကလျှင် ပိုတက်ရှ် ဓါတ်မြေဩဇာ (၁/၄)အိတ်နှုန်းထည့်သွင်းပေးပါ။
- ၆။ အဆံပြည့်ဝမှုပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ဖြစ်နိုင်ပါက အနှံ့မထွက်မီ (၅)ရက် ဖုံးတုံးလုံးတုံးအချိန်တွင် ယူရီးယားဓါတ်မြေဩဇာအား တစ်ဧက(၂၈)ပေါင်နှုန်းကို သဘာဝမြေဩဇာ နွားချေး(သို့)မြေဆွေး တို့ဖြင့် ရောစပ်၍ မဖြစ်မနေအသုံးပြုပါ။
- ၇။ ဓါတ်မြေဩဇာကြဲပက်ရန် ရေထုတ်၍မရပါက အနည်းလို အာဟာရဓါတ်များပါဝင်သည့် ရွက်ဖြန်းမြေဩဇာတစ်မျိုးမျိုးကို (၂)ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ်၊ တစ်ဧကလျှင် ၅၀၀ စီစီ (၁) ပုလင်းနှုန်း အသုံးပြု ပက်ဖြန်းပေးပါ။
- ၈။ ရေကြီးနစ်မြုပ်ပြီးလျှင်ပိုးမွှားရောဂါကျရောက်သည့်အတွက် ပိုးမွှားရောဂါများမပြတ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေး၍ကြိုတင်ကာကွယ်ရန်နှင့် ရေစီးရေလာကောင်းစေရန် လယ်ကြားမြောင်းများအားရှင်းလင်းပါ။
- ၉။ လိုအပ်သည့် နည်းပညာနှင့် အကူအညီများအား နီးစပ်ရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်ရယူပါ။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ စပါးသီးနှံဌာနခွဲအနေဖြင့် ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးသော လယ်ယာမြေများ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့် နည်းလမ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ကမ်းစာစောင်များ ပြုစုဖြန့်ဝေထားပါသည်။

ဆက်သွယ်ရန်

- စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (ရုံးချုပ်) ၊ ဓနပြည်တော် ဖုန်း: ၀၆၇-၄၀၀၀၇၇၊ ဖက်စ် ၀၆၇-၄၀၀၀၃၈
- စပါးသီးနှံဌာနခွဲ၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (ရုံးချုပ်) ဓနပြည်တော် ဖုန်း: ၀၆၇-၄၀၀၀၇၇၊ ဖက်စ် ၀၆၇-၄၀၀၀၃၆

စပါးသီးနှံဌာနမှ ဖြန့်ဝေသည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ဦးစီးဌာန၊ စပါးသီးနှံဌာနခွဲ
စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
စပါးသီးနှံဌာနမှ
စပါးသီးနှံဌာနမှ

**ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုကြောင့်
ထိခိုက်ပျက်စီးသောလယ်ယာမြေများ
ပြန်လည်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်
လုပ်ဆောင်ရမည့်နည်းလမ်းများ**

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအကြောင်း
ပြန်မာနိုင်ငံရှိ တောင်သူလယ်သမားများ နှစ်စဉ် သဘာဝဘေး
အမျိုးမျိုး တွေ့ကြုံခံစားနေကြရာတွင် ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုကြောင့်
အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်များ အပါအဝင် စိုက်ပျိုးထားသော သီးနှံ
များစွာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးကြရပါသည်။ သီးနှံပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများတွင်
စပါးသီးနှံသည်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအထက် အများဆုံးဖြစ်သဖြင့် တောင်သူ
လယ်သမားများ အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ မျိုးစေ့ပေးခြင်း၊ ခေါက်မြေ
ဩဇာများ၊ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များနှင့် တွန့်ပမ်းစား အတွက်
ထောက်ပံ့ကူညီပေးလျက်ရှိပါသည်။ ရေကြီးနစ်မြုပ်ပျက်စီး မကြာ
သော စပါးစိုက်စကများ အချိန်အပြည့်အဝ ပြန်လည်စိုက်ပျိုး
နိုင်ရေးအတွက် ပူးတွဲဖော်ပြပါအချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်
ရန်နှိုးဆော်အပ်ပါသည်။

**ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုကြောင့် ပျက်စီးသော လယ်ယာမြေများ
ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရာတွင် လိုက်နာရမည့်အချက်များ**

- (က) အရန်မျိုးစေ့/အရန်မျိုးရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ၁။ နှစ်စဉ်ရေကြီးနစ်မြုပ်တတ်သည့် ဓနရာများတွင် သက်တမ်းတို အရန်မျိုးများ ကြိုတင်စုဆောင်းခြင်း၊ ကုန်းမြင့်ပိုင်းများတွင် အရန်မျိုးများစုဆောင်းခြင်း၊ ကြိုတင်ပျိုးထောင်ထားခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ပါ။ သက်လတ်သက်တမ်းတို အထွက်ကောင်းစပါးမျိုးများ (မနောသုခ၊ ဆင်းသုခ၊ ဆင်းသွယ်လတ်၊ သီးထပ်ရင်၊ ရွှေသွယ်ရင်၊ IR-747၊ ရက်(၉၀)၊ ဆင်းနွယ်ရင်၊ ပြည်မြန်မာစိန်၊ ရတနာတိုး၊ နံကောက်၊ သုခရင်)
  - ၂။ ရေကြီးကာလ (၁၀-၁၄)ရက်ခန့် နှစ်မြုပ်ပျက်စီးသည့် လယ်များအတွက် သက်တမ်းတိုမျိုးများဖြင့် တိုက်ရိုက်အစေ့ချစပါးစိုက်နည်း (သို့) ကြဲပက်စိုက်ပျိုးနည်းဖြင့် စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ တစ်စကမျိုးသန့် (၁) တင်းသာ အသုံးပြုစိုက်ပျိုးရပါမည်။
  - ၃။ ရေကြီးကာလ(၁၄-၃၀)ရက်အထက် ကြာရှည်သောဒေသများဖြစ်ပါက ရေမကျသေး သည့်အချိန် ရေလွတ်သည့်ကုန်းမြေများတွင် သက်တမ်းတိုအရန်မျိုးများကြိုတင်ပျိုးထောင်ထားရန် လိုပါသည်။
- အရန်မျိုးထောင်နိုင်သည့်နည်းစနစ်များ**
- ✓ ထောင့်မြေ (Dapog)
  - ✓ ထောင်မြေ (Raised Bed)
  - ✓ အခြောက်ပျိုးထောင်နည်း (SRI, Tray)
- ၄။ ရေကြီးနစ်မြုပ်ခြင်းမရှိသည့် ကြဲစင်းများကို စင်းပြတ်နှုတ်၍ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကြိုင်းကို အစားထိုးကုစားနိုင်ပါသည်။ သို့မဟုတ် ကြဲစင်းများမှ ထုထပ်စွာပေါက်နေသော ကောက်ပင်များကို (၆)လက်မခြား ချွန်ပြီး ကျန်အပင်များကို စနစ်တကျ သားခွဲ၍လည်း စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။
  - ၅။ ရေကြီးနစ်မြုပ်ခြင်းမရှိသည့် (၃၀-၄၀)ရက်သားရှိ သားတက် (၄-၅)ပင်ပွားနေသော စပါးစိုက်စင်းများကို စနစ်တကျ ချက်ချင်း နှုတ်ချက်ချင်းစိုက်နည်းဖြင့်လည်း ယင်းစိုက်စင်းတစ်စက မှ (၅-၆)စက ပွားစိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ (မှတ်ချက်- သက်လတ်မျိုး (၁၂၀-၁၄၅)ရက်ရှိ စိုက်စင်းများကို ရွေးချယ်ပါ)

၆။ ထိခိုက်မှုအဆင့်တွင် စပါးစင်းအား ပြန်လည်ပြုစု ထိန်းသိမ်းပါ။ သားတက်ခွံ၍ ကောက်ပင်ဖာခြင်းပြုလုပ်ပါ။ ပျက်စီးမှုအဆင့်တွင် ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရန်ဖြစ်ပါသည်။

- (ခ) စိုက်ပျိုးခြေမြေခြင်း
- ၁။ ပင်ကြွင်းပင်ကျန်များ ကောင်းစွာဆွေးမြေရန် စက်ထွန် အသုံးပြု၍ ကြမ်းရိုက်ခြေမြေကာ စိုက်စင်းမြေပြင်ထားရမည်။
  - ၂။ ရေကြီးနစ်မြုပ်ပြီး ပြန်ပေါ်လာသည့်လယ်များတွင် မြေဆီလွှာကောင်းမွန်ရန် မြေခွက်ဖြင့် ကျောက်မှုန့်၊ သဘာဝမြေဩဇာ (သို့) စက်ဖွဲကြွတ် ထည့်သွင်းပေးရမည်။
  - ၃။ စိုက်စင်းမြေပြင်ရာတွင် စိမ့်မြေပင်ပင်မြောင်းများ ပြုလုပ်ထားရမည်။ ကန်သင်းကောင်းမွန်စွာပြုပြင်ထားရန်လိုအပ်သည်။
- (ဂ) ကြဲပက်ခြင်း (သို့) စိုက်ပျိုးခြင်း
- ၁။ ကြဲပက်စိုက်ပျိုးရန်အတွက် စပါးစပ်မြေ အနေအထားမျိုးပြောင်းလဲပေးကာထားသော မျိုးစေ့ပေးခြင်းအသုံးပြုကြပါစေပါ။
  - ၂။ ကြဲပက်ပြီး (၃-၅) ရက်အတွင်း ကြက်၊ ငှက်နှင့် ကြက်ဖျက်ဆီးမှုအား ကြိုတင်ကာကွယ်ထားရန်လိုအပ်ပါသည်။
  - ၃။ ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးသည့်အခင်းများတွင် ကောက်စိုက်သမ အင်အားသုံး၍ အချိန်မီပြန်လည်စိုက်ပျိုးရမည်ဖြစ်ပါသည်။
  - ၄။ ပျိုးစေ့များဖြင့် ပျိုးထောင်ထားပါက စိုက်ပျိုးစီရန်အတွက် ကောက်စိုက်စက်အသုံးပြုစိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။

- (ဃ) အပင်ပြုစုဆောင်ရွက်ခြင်း
- ၁။ ပေါင်းလိုက်တမန်းနှိုးကိရိယာ(သို့) လက်ပေါင်းလိုက်ခြင်းဖြင့် ပေါင်းမြက်ကင်းစင်အောင် တောင်ရွက်ထားရန်လိုအပ်ပါသည်။
  - ၂။ တစ်စကအတွက် ပုလဲခါတ်မြေဩဇာ(၅၀၀လီ)၊(၁)ဆီထံ နှင့် နွားဈေးဆေး(သို့) မြေဆေး(၃)ဆီထံကို ပင်ပွားထွက်ချိန်၊ ဖုံးတုံးလုံးတုံးအချိန် နှင့်ပန်းမပွင့်မီအချိန်တို့တွင် (၃)ကြိမ်မြောက် ကောင်းစွာရေစစ်၍ထည့်သွင်းပေးရမည်။ ကျောက်မှုန့်မြေဩဇာကို မြေပြင်ချိန်တွင် ၁၂ ပေါင်း/စက နှုန်း ထည့်သွင်းပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

**ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုကြောင့် ထိခိုက်သော လယ်ယာမြေများ
ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရာတွင် လိုက်နာရမည့်အချက်များ**

- ၁။ ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုအခါ ကြာရှည်စံရသည့် စပါးစင်းများမှာ ရေကြောင့် အပင်အရပ်ရှည်ထွက်၍ အပင်ပျော့ပျောင်းသဖြင့် ရေပြန်ကျချိန်တွင် အပင်ပိုင်းလဲမှုနည်းစေရန် ကန်သင်းအတွင်းရေကို ထိန်း၍ တဖြည်းဖြည်းချင်း တွေ့ရာချစေပါ။
- ၂။ အပင်ပွားနည်းမျိုးကျန်ရှိသည့် စပါးစင်းများတွင် ပင်ပွားထွက်ရှိမှုကောင်းမွန်စေရန် ရေပြောင်းအောင်ထုတ်ထားပေးပါ။
- ၃။ ကောက်ပင်ကြဲသွားလျှင် ကောက်ပင်စီမံသည့်ဓနရာမှ ပြန်နှုတ်၍ ပင်သေပင်ပျောက်နေရာများသို့ ကောက်ပင်ဖာပေးပါ။
- ၄။ ကောက်ပင်လှန်နှိပ်မှု အားကောင်းစေရန် ရေထုတ်ပေးခြင်း၊ ကျောက်မှုန့် Gypsum (၁၂၂) ပေါင်း/စက ကြဲပက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးရန် လိုပါသည်။ အပင်လှန်ပြီးချိန်တွင် ယူရီးယားခါတ်မြေဩဇာနှင့် တွန့်ပေးခြင်းခါတ်မြေဩဇာကို (၁၀) နှုန်းဖြင့် တစ်စကလျှင် (၅၆)ပေါင်းနှုန်း ထည့်သွင်းပါ။
- ၅။ စပါးပင်အနှံ့ကောင်းဖြစ်တည်ချိန်တွင် တစ်စကလျှင် ဗိုတက်ရိုခါတ်မြေဩဇာ (၁/၄)ဆီထံနှုန်းထည့်သွင်းပေးပါ။
- ၆။ အပင်ပြုစုဆောင်ရွက်ပေးရန် ဖြစ်နိုင်ပါက အနှံ့မထွက်မီ (၅)ရက် ဖုံးတုံးလုံးတုံးအချိန်တွင် ယူရီးယားခါတ်မြေဩဇာအား တစ်စက (၂၀)ပေါင်းနှုန်းကို သဘာဝမြေဩဇာ နွားဈေး(သို့)မြေဆေးတို့ဖြင့် ရေစစ်၍ မမြစ်မနေအသုံးပြုပါ။
- ၇။ ခါတ်မြေဩဇာကြဲပက်ရန် ရေထုတ်၍မရပါက အနည်းလိုအဟာရခါတ်များပါဝင်သည့် ရွက်ဖြန်းမြေဩဇာတစ်မျိုးမျိုးကို (၂)ပင်လျှင် တစ်ကြိမ်၊ တစ်စကလျှင် ၅၀၀ စီစီ (၁) ပုလင်းနှုန်း အသုံးပြု ပက်ဖြန်းပေးပါ။
- ၈။ ရေကြီးနစ်မြုပ်ပြီးလျှင် ပိုးမွှားရောဂါကျရောက်သည့်အတွက် ပိုးမွှားရောဂါများဖြတ်ကြည့်စစ်ဆေး၍ ကြိုတင်ကာကွယ်ရန်နှင့် ရေစီးရေလာကောင်းစေရန် လယ်ကြားမြောင်းများအားရှင်းလင်းပါ။
- ၉။ လိုအပ်သည့် နည်းပညာနှင့် အကူအညီများအား နီးစပ်ရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်ရယူပါ။

ကျေးဇူးတင်ပါသည်

